

Мемлекеттің түсінігі белгілері, мәні және функциялары

Дәріскер:

Заң ғылымдарының кандидаты, доцент
Турсынкулова Динара Ахановна

МЕМЛЕКЕТТІ ҚОҒАМДЫҚ БИЛІКТЕН ЕРЕКШЕЛЕЙТІН БЕЛГІЛЕРІ:

Халықтан оқшауланған
бұқара (көпшілік)
билігінің болуы

Бұқара (көпшілік) билігін ұстап
тұру үшін халықтан алым-
салықтарды күшпен жинап алу

Мемлекет азаматтарының
(қол астындағыларының)
аумаққа негізделініп
бөлінуі

МЕМЛЕКЕТТІ БАСҚА САЯСИ ҰЙЫМДАРДАН ЕРЕКШЕЛЕЙТІН БЕЛГІЛЕРІ:

Ерекше басқару
аппаратының болуы
(бұқара билігі)

Мемлекет - бүкіл
қоғамның ресми өкілі

Халықтың аумақтық
белгілері бойынша
бөлінуі

Егемендік

Мәжбүрлеу
аппаратының болуы

Салықтар, заемдар
(қарыз)

МЕМЛЕКЕТТІҢ БЕЛГІЛЕРІ :

Мемлекет
егемендігі

Құқықтық жүйенің
болуы

Арнаулы қаржы
қорларын жасау үшін
салықтар жинау

Билеуші органдардың
болуы

Халықтың аумаққа
бөлінуі

Басқару
аппаратының болуы,
басқарудан басқа
істермен
шұғылданбайтын
адамдардың болуы

Мемлекеттің
тәуелсіздігін
қамтамасыз ететін,
қоғамдық тәртіп
сақтайтын
органдардың болуы

Әскер
Полиция
Барлау
Ішкі әскер

МЕМЛЕКЕТТІҢ ФУНКЦИЯЛАРЫ

Ішкі:

Экономикалық

Әлеуметтік

Халық билігін қамтамасыз ету

Конституциялық құрылысты
қорғау

Құқықтық тәртіп пен
заңдылықты қамтамасыз ету

Қоғамды нығайту.
әлеуметтік қазылық

Экологиялық

Сыртқы:

Әлемдік келелі мәселелердің
шешімін табуға қатысу

Ұлттық қауіпсіздікті қамтамасыз
ету

Басқа елдермен өзара тиімді
ынтымақтастықты дамыту

Халықаралық қатынастарда
мемлекеттің мүддесін қорғау,
сақтап қалу

МЕМЛЕКЕТ ФУНКЦИЯЛАРЫН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ ЖОЛДАРЫ

БИЛІКТІҢ БӨЛІНІСІ БОЙЫНША

Заң атқарушы
(өкілдікті)

Атқарушы-орындаушы
органдар

Сот органдары

АТҚАРАТЫН ҚЫЗМЕТТЕРІ БОЙЫНША

Ішкі қызметтерді атқарушы органдар

*Сыртқы қызметтерді атқарушы
органдар*

Құқықтық тәртіпті,
қауіпсіздікті
қорғау, сақтау

Полиция, сот,
прокуратура және
т.б.

Әлеуметтік
экономикалық
реттеу

Қаржы-салық
аппараты, байланыс
органдары мен
коммуналдық
қызмет
көлік және т.б.

Оқу-ағарту, білім
мәдениет,
ақпарат
органдары

Рухани өндіріс

Қарулы күштер,
барлау,
мемлекетаралық
қатынастар

МЕМЛЕКЕТТІҢ МЕХАНИЗМІ (АППАРАТЫ)

МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАНДАРДЫҢ ЖІКТЕЛУІ

Субъектілеріне байланысты

- Өкілдігі бар мемлекеттік органдар (Президент, Парламент)
- Мемлекеттік органдардың өздері құратын органдары (Үкімет, министрліктер)

Өкілеттіктердің сипатына байланысты

- Жалпылама құзыретті органдар (Үкімет)
- Арнайы құзыретті органдар (Бас прокуратура)

Құрылымына байланысты

- Жай (қарапайым)
- Күрделі

Құзырлардың іске асу ретіне байланысты

- Алқалы (Үкімет)
- Дара басшылық (Президент)

Аумақтық қызмет аясына байланысты

- Федеративтік
- Республикалық
- Жергілікті

Ұйымдық-құқық қызметтері түрлеріне байланысты

- Биліктері толық болатындары
- Биліктері шектеулі болатындары